

okkara egnu, tá hesi í so stóran mun hava verið merkt av lokál-um áhugamálum.

Virkandi sjúkrahústjóri hevur gjørt ein samandrætt av virksemið seinasta árið og teim samtyktum, gjørdar eru viðvíkjandi heilsuverkinum. Hesin er at finna í fylgiskjalinum.

Skúli og undirvísing

Útlit eru til, at tann økta játtanin á figgjarlógini til gerð av undirvísingartilfari á føroyskum fer at sýna seg við øktum útgávuvirksemi í næstum.

Avgerð er nú tikin um, at Landsmiðstøðin fyri undirvísingarmboð fyríbils fer at leiga seg inn í ein part av tí bygningi við Høvikkivegin, sum Húsálsgrunnurin og Menningargrunnurin hava keypt. Seinni er so ætlanin at keypa henda part av húsinum til landsmiðstøð.

Lesietlanarnevnd er sett at gera uppskot til nýggjar lesietlanir fyri fólkaskúlan og eina endurskoðan av fólkaskúlalógini.

Eftir nýggju frítíðarundirvísingarlógini er møguleiki fyri at seta á stovn frítíðarundirvísing, ið er á hædd við ta frítíðarundirvísing, ið boðin verður í hinum norðurlondum.

Lógin er farin at virka, menn enn eru ikki allir møguleikar, ið lógin gevur, troystir, enn vanta reglur og kunngerðir.

Menningin hevur verið stór. HF-stakgreimaskeið og skeið til stakgreinaundirvísing til frátangarroyndir fólkaskúlans umframt yrkiskend skeið og serundirvísing fyri fólk yvir skúlaaldur verður nú sett á stovn ymsastaðni í landinum.

Vegna vantandi kunngerð er tann tætturin, ið nevndur verður frítíðarvirksemi, enn ikki farin at virka.

Sitandi landsstýri hevur lagt stóra áherðslu á at styrkja vinnulívútbúgvingarnar og laga tær eftir tí føroyska samfelagnum.

Løgtingið hevur sum kunnugt samtykt eina lóg um yrkisskúla fyri fisk, idnað og havbúnað, eins og lóg um sjóvinnuskúla liggur á tingborði. Peningur til hesar skúlar er settur á figgjarlógina, og vónandi kunnu tær byrja komandi ár.

Nýtt motorpassarskeið, ið varir 5 mánaðir, er sett á stovn. Fyrsta skeiðið av hesum slag fór fram í vár.

Viðská maskinmeistaraprógvið kann nú takast í Føroyum, og fyrsti flokkurin byrjar í heyst.

Fiskiskiparaútbúgvingin verður broytt, so at hon nú verður 1½ ár, og aftan á neyðuga siglingartíð verður møguleiki fyri at halda fram til skipstøfara.

Tey formligu viðurskiftini í sambandi við 2. byggistig av Tekniska Skúla í Klaksvík og bygging av handilsskúla á Kambsdal eru í lagi, og er gongd komin á hesa byggingar.

Í hesum viðfangi kann nevast, at ætlanin er at flyta skúlagongdina hjá veikstreymslærlingum heim til Føroya, eins og miðað verður imóti við neyðum samstarvi við vinnulívið at dagføra læringaútbúgvingarnar og laga tær betur til føroysk viðurskifti.

Ætlanin er at seta verkstaðarskúla á stovn á Tekniska Skúla í Klaksvík og útbúgving til byggi- og/ella maskinteknikara á Tekniska Skúla í Tórshavn.

Til heystar byrjar ein landmálarateknikkaraútbúgving. Eftir avtalu við Journalisthaskúlan í Danmark fer nú upptøkuroynd á henda skúla fram í Føroyum eina ferð um árið.

Umframt verandi sjúkrasýstraútbúgving verður nú arbeitt við at seta á stovn sjúkrarøktaraútbúgving.

Nógvar hefur verið tosað um, hvar í landinum skúlar og útbúgvingar skulu verða lögð, eitt nú Studentaskúlin og HF-skeiðið í Eysturoy. Í staðin fyri at taka støðu til ein skúla og eina útbúgving í senn, arbeidir landsstýrið við at gera eina heildarætlan.

Neyðugt verður at umskipa studentaskúlaútbúgvingina komandi ár, og ein ætlan er at gera eina lóðligari skipan í samstarvi við HF. Tilíð skipan verður at bera í sær, at fleiri skúlaformar kundu samarbeiða, og ein miðspjalding av ymsum útbúgvingum kundi verið framt.

Fróðskaparsetur Føroya

Viðvíkjandi fróðskaparsetrinum verður í samgonguskjalinum sagt:

„... miðað verður imóti at útbýggja møguleikarnar fyri próvtøkulestri við Fróðskaparsetur Føroya og menna henda stovn sum hægr læristovn.“

Við óktari játtan á figgjarlógini í 1987 og nýggjari stýrisskipanarlóg, sum at kalla eitt einmælt løgting samtykti í vár, eru lunnar lagdir til tess, at fróðskaparsetrið kann viðtaka um virksemið sitt.

Væl fleiri tilboð um hægr útbúgving verða nú bjóðað, og fyri fyrstu ferð í Føroyum er møgulegt at taka endaligt prógv á universitetsstigi. 2-ára hævðsgræinastur oman á exam. art. prógv í norðurlendskum, serliga føroyskum máli og bókmentum, byrjar í heyst. Tá verður eisini farið undir eina 2-ára grundútbúgving í søgu og siðsøgu. Innan náttúruvísindi og tøkniroði verður skipað fyri sonnevndum BS-útbúgvingum og verkfæruútbúgvingum, ið taka 3 og 3½ ár. Sum dømi um nýtt tilboð er ein 3½ ára útbúgving í matverkfrøði.

Komandi lestrarár verða tilsamans einir 75-80 lesandi á fróðskaparsetrinum, nær um ein tvífolding afturimóti seinasta lestrarári. Harumframt eru nógvar fólk í kvøldundirvísing og ymsum stakskeiðum, sum setrið skipar fyri.

Tann økta undirvísingin á setrinum merkt eisini í granskningini, sum bæði økist og gerst meiri fjøltáttad. Dømi um ein nýggjan tætt innan bæði ganskning og undirvísing er ætlanin um í 1988 at skipa eina deild fyri samfelagsvísindi.

Hetta, at fleiri av teimum ungu ikki nýtast av landinum til at nema lærdan lestur, er ein sjálvsagdur styrkur fyri samfelagið, og tann serkunnleiki, ið ein hægr læristovnur savnar og fram-

leiðir, gevur fólk okkara størri medvit og sjálvbjargni.

Men útbýggingin av fróðskaparsetrinum, sum sett er í verk, gerst ikki eftir einum figgjarlóg, og tí er neyðugt at hækka játtanina komandi 2 ári, eins og sagt er frá á álitinum. Eisini eigur okkurt at verða gjørt fyri at bota um tey trøngu heilsuviðurskiftini á fróðskaparsetrinum. Tað er eyðsæð, at Debesartrøð — umframt teir stovnar, sum longu eru har — ikki kann rúma einum fult útbýgdam fróðskaparsetri, og landsstýrið er sinnad til at bera so í band, at setrið kann fara undir bygging onkustaðni uttan fyri Debesartrøð um nøkur ár.

Arbeidsmarknaðarmál

Arbeidsseftirlitið verður framhaldandi útbýgt við deildum kring landið. Í 1986 varð ein deild skipað í Norðoyum. Í ár verður ein deild skipað í Suðuroy og í 1988 ein í Eysturoy. Sambært ta útbýggingarætlan, landsstýrið samtykti á vári 1985, er ein deild eftir at skipa fyri Vágur og Norðstreym, og eigur hon at koma í 1989.

Í seinastu tingsetu varð lógin um arbeidaravend broytt, soleiðis at eitt arbeidsumhvørvísrað verður skipað. Tað skal beinanvegin gera uppskot til eina arbeidsumhvørvíslóg.

Á figgjarlógnum fyri 1985, 1986 og 1987 hevur normering verið til ein arbeidsmedisinarar í háltvíðarstarvi. Á komandi figgjarlógaruppskoti verður normeringin broytt til eitt fulltíðarstarv. Arbeidsmedisinarin skal kanna og ávísar sambandið millum sjúkratilburðir og arbeiði. Hann skal eisini koma við tilmælum um ábøtur, soleiðis at talið á sjúkratilburðum, sum hava samband við arbeidsumhvørvíð, lækkar.

Fyri at bota um tryggjleikan á arbeidsplassinum skipar arbeidsseftirlitið framhaldandi fyri skeiðum bæði her heima og í Danmark. Í september verður norðurlendsk ráðstevna um arbeidsumhvørvíð í fiskiðnaðinum hildin í Føroyum. Hetta er eitt áhugavert tiltak, tá hugsað verður um, at júst fiskiðnaðurin er ein munandi partur av føroyska arbeidsmarknaðinum.

Í seinastu tingsetu varð lógin um Trygdargrunn veidumanna broytt. Hann ber nú heitið «Trygdargrunnur fyri avveidingar og lónir á fiskavirkjum». Higartil hevur grunnurin tryggjað fiskiforum og manningum 90% av áðoðanum, tá og um teirra fiskakeypari fór á húsagang. Aftan á lógarbroyingina hava lentakrar á fiskavirkjum somu trygd. Lóg um trygdargrunn fyri aðrar lentakrar er eisini samtykt. Hvussu hesin skal virka, hvar og hvussu hann verður at umsita, og nær hann fer undir virksemd, fer landsstýrið at áseta í kunngerð.

Landsstýrið hevur sett sær fyrri at fremja lóggávu um arbeidsmarknaðarpensjón og at kanna møguleikarnar fyri eini fastløn- ella minstulønarskipan fyri fólk á fiskavirkjum.

Nevnd av serkønnum fólk er sett at arbeida við hesum málum. Saman við landsstýrismanninum í arbeidsmarknaðarmálum hevur serkøna nevndin verið á kanningarferð í Danmark, Noregi og Svøríki. Í sambandi við, at tey her nevndu mál, sum viðkomu portunum á arbeidsmarknaðinum, verða viðgjørd, hevur landsstýrið samtykt at skipa eitt arbeidsmarknaðarting, har umboð fyri avvarðandi felag — umboðandi báðar partar á arbeidsmarknaðinum — fáa sæti. Íalt er talan um 19 felag.

Nýggi javnstøðunevnd varð sett í september 1986, og reglugerð varð gjørd fyri hana, sum landsstýrið hevur góðkent. Nevndin hevur m.a. viðgjørt fleiri kærur um kynsmismun. Ásannandi, at uttan lógargrundarlag er torført at gera nakað munagott, arbeidir nevndin við við eina føroyskari javnstøðulóg. Eisini hevur nevndin tikið upp samstarv við aðrar javnstøðunevndir og ráð innan Norðurlandaráðið, og kann verða nevnt, at á fundi tann 11. august í ár hjá norðurlendskum javnstøðuráðharrum er tann føroyski ráðharrin fyrstu ferð við.

Samskiptisviðurskipti

Í lotuni verður arbeitt fram imóti at fáa sett eina samskiptisdeild á stovn í landsmistingini. Endamálið er, at deildin skal veita landsstýrismanninum í samferðslumálum (landsstýrinum) tann stuðul, sum er neyðugur til at betra møguleikarnar fyri effektivt at útina leiðsluuppgávurnar innan økið.

Í fylgiskjalinum til hesa roðu hevur landsverkfærðingstovnurin eitt nágreinligt yvirflit yvir arbeiði í gerð ella fram í tingárinum 1986/87.

Ferjulegan við Gomlurætt er seinnað nakad. Hetta arbeidið verður útbjóð í oktober í ár.

Funningsvegurin kemur igjøgnum í ár.

Tvær tunnlsgerðir fóru í gongd fyri í ár: Sumbiar- og Kaldbak/Signabøttunlin. Næsta ár verður altur farið í holt við Gásadalstunnilin.

Landsstýrið hevur samtykt at farast skal í gongd við nýggja havnarætlan. Uppskot verður lagt fyri tingið í hesi tingsetuni.

Sum kunnugt hava samráðingar verið um flogmálið, og fyrihugja itøkilig uppskot, sum støða skal takast til.

Í spurninginum um flogmálið hevur tað eydnast at sameina allar og øll tey, sum hava áhuga fyri, at feroingar koma uppi part, tá talan er um flúgving.

Tá støða er tikin og sáttmáli gjørdur, skuldi borið til at flogið við egnum flogfari, og borið til at fingið útbúgvið feroingar innan flogferðslu.

Talan verður um flogskiparar, mekanikarar, flogtjerner, flyrsiting og onnur neyðug starvsfólk í einum vælviðarlig flogfelg. Helst verður talan um 20-25 arbeidsplass.

Virksemið á Strandferðsluni er vaksið munandi hesi seinastu ári, bæði á sjóvi og landi.

Skip eru komin afturat, sum t.d. Dúgván, ið varð sett inn í rutuna millum Skálafjørðin og Havnina, og er flutningurin av ferðafólki og bilum vaksandi munandi.

Samstundis sum Tróndur varð leysur av rutuni inn á Skálafjørðin, varð hetta skip sett inn í rutuna millum Tórshavn og Skopun, og eru møguleikarnir øktir munandi, bæði hvat ferðafólki og bilum viðvíkur. Meðan Ritani fyri bert ikki so langari tíð síðan sigldi 2-3 túsar um dagin, so siglir Tróndur í dag 5 túsar hvønn vegin um dagin, og er hann um summarið fyri tað mesta fulllestur av bilum hvønn túrin.

Yvir um Vestmannasund er tørvurin fyri flutningi av ferðafólki og bilum vaksandi so nógv, at Sam og onnur møguleika hevur havt til at flyta tey nógvar ferðafólki og bilarnar. Í 1984 setti Strandferðslan gomlu Ternuna at røkja ferðasambandið saman við Sam, og hevur henda loysnin roynst væl, eins og fólk hava verið glað fyri hetta skip, ið annars varð nýtt sum eykaskip.

Hetta hevur stytt munandi um biðitíðina, bæði á Oyrargjógv og í Vestmanna.

Í summar er Teistin settur inn í siglingina saman við Smyril til Suðuroyar og Klaksvíkar, soleiðis at túratalið og ferðasambandið er vaksið og betrað munandi, og við hesum sambandinum gerst møguleiki fyri at avlata Ternuna á rutuni millum Leirvík og Klaksvík, ið hevur verið vaksandi, serliga er tað flutningurin av lastbilum, trailarum v.m., ið er øktur. Á øðrum rutum er túratalið eisini vaksið, sum t.d. til Nólsoyar, har Ritani í dag ger 4 túsar um dagin.

Í sambandi við keypið av Dúgvuni og nú Smyril og Teistin sigla til Klaksvíkar, verður ilur farmurin fluttur á mafi-vognum og trailarum við hesum skipum.

Inntøkan av farmflutningi hevur verið vaksandi hesi tvey ári. Fyri árið 1986 vaks henda inntøka við umleið 14% í mun til árið 1985, og higartil er hesin vøkstur upp á umleið 25%, tó mugu hesi tøl takas við størsta fyrivarni, av tí at tey bert eru fyrirlitst. Ein orsök til hesa hækking er eisini tað stóra virksemd innan byggisektorin, sum er í landinum.

Viðurskiptini á økinum strandferðslu og bygdaleiðum verða tikin upp til viðgerðar í heyst. Ein saka nágreinlig frágreiðing fylgigður, sum lýsir virksemini stovnanna, og miðað verður imóti eina rationalisering av virkseminum hjá báðum stovnum.

Tann 1. oktober 1986 gjørdi Strandferðslan avtalu við Sjúkrahúsverkið um flutning av sjúklingum, læknum v.m., aftaná at